INFORMATIEFOLDER

Contact vermijden

HANTA-VIROSE?

Foto: Hugo Willocx

DAAR HEB IK NOG NOOIT VAN GEHOORD!

ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
administratie Gezondheidszorg

EVEN UW AANDACHT GRAAG !!!

Wat is hantavirose?

Hantavirose is een zoönose. Dit is een ziekte van een bepaalde diersoort, die soms een overstapje maakt naar de mens. Er zijn heel wat verschillende hantavirussen bekend en sommige ervan kunnen ernstige symptomen veroorzaken bij de mens. In onze streken komt er enkel een relatief milde vorm van dit virus voor (Puumalavirus). Het ziektebeeld dat door dit virus veroorzaakt kan worden noemt men 'Nephropathia epidemica', wat verwijst naar een tijdelijke aantasting van de nieren die kan ontstaan.

Hoe wordt deze ziekte verspreid?

Hantavirussen worden verspreid door knaagdieren. In België is het vooral de rosse woelmuis (Clethrionomys glareolus) die hiervoor verantwoordelijk is. Dit diertje is ongeveer 8 tot 12 cm lang, en ziet er uit als een dikke, gedrongen muis met een stompe snuit, korte oortjes en een korte staart. De wintervacht is kastanjebruin met een kenmerkende rossige gloed. De flanken zijn grijsachtig bruin en de buik is lichtgrijs. De rosse woelmuis leeft in loof- en gemengd bos met een begroeide of met bladeren bedekte grond.

Hoe kan men deze ziekte oplopen?

Mensen worden voornamelijk besmet door het inademen van virusdeeltjes die voorkomen in de urine, de uitwerpselen en het speeksel van geïnfecteerde knaagdieren. Eventueel kan men ook besmet worden door direct contact met geïnfecteerde knaagdieren, voornamelijk via een wonde in de huid, door het aanraken van hun uitwerpselen of via een beet van het knaagdier. De kans dat men op deze wijze besmet wordt is echter zeer klein.

Waar komt de ziekte voor?

In België komt deze ziekte vooral voor in het zuiden van het land, aan de grens met Frankrijk ter hoogte van het massief van de Ardennen. Het is opvallend dat hantavirose in

Foto: Rollin Verlinde

onze streken als het ware een 'cyclus' doormaakt: om de 3-4 jaren wordt deze aandoening vaker gemeld dan in andere jaren. Dit zou te maken hebben met de natuurlijke schommelingen van het aantal woelmuizen.

Uiteindelijk is hantavirose in België een vrij zeldzame aandoening. In de 'topjaren' worden er nooit meer dan tweehonderd ziektegevallen gemeld. Vooral boswachters, bosarbeiders, jagers,.. worden er vaker mee geconfronteerd. Af en toe worden er ook mensen besmet door diertjes die de huizen binnendringen.

Foto: Natuurpunt - Jaak Geebelen

Foto: Rollin Verlinde

GEEN REDEN TOT PANIEK!

Wat zijn de gezondheidsproblemen bij de mens?

Bij de mens veroorzaken hantavirussen twee grote types van ziekten. In Europa kan het virus vooral de nieren aantasten, terwijl in andere delen van de wereld (bv. Amerika) voornamelijk de longen worden aangetast.

In België is het verloop van de ziekte meestal vrij kort. Na een tijdje is men terug volledig hersteld. De symptomen zijn vrij algemeen en doen zich meestal plotseling voor 1 tot 6 weken na de besmetting.

De symptomen bestaan meestal uit:

a. een griepachtig beeld:
   - plotse koorts die kan oplopen tot 40°C
   - hoofdpijn, spier- en rugpijn
   - buikpijn, braken en diarree
   - eventueel gezichtsstoornissen en/of oogpijn, van voorbijgaande aard

b. na enkele dagen kan nierschade optreden met eiwitten in de urine en meestal een verhoogde urineproductie

De diagnose kan worden gesteld op basis van de klinische symptomen en laboratoriumonderzoek van het bloed.

Mogelijke behandeling:

Er bestaat geen specifieke behandeling en de patiënt geneest meestal vanzelf. Toch is het aan te raden een arts te raadplegen bij vermoeden van een besmetting.

Om de koorts en de hoofdpijn te behandelen worden bij voorkeur pijnstillers en koortswerende middelen gebruikt die enkel paracetamol bevatten. Dus aspirine en aspirineachtige middelen worden best vermeden.

Bij ernstige nieraantasting kan de patiënt geholpen worden door dialyse.

Voorkomen is beter dan genezen

De voornaamste risicofactoren voor hantavirose is het direct of indirect contact met knaagdieren (contact met dode en levende knaagdieren, hun uitwerpselen of resten, muizenval, bewerking van besmette tuinaarde of grond), houtbewerking of intensieve arbeid in wouden en werken in woningen (renovatiewerkzaamheden, reinigen van kelders e.d., heropenen van lang gesloten lokalen).

Algemene voorzorgsmaatregelen bij risicovolle activiteiten:

- handschoenen (plastic of rubber) dragen
- mondmasker gebruiken
- op kwetsuren een verband aanbrengen
- met de rug tegen de wind in gaan staan bij het aanraken van knaagdieren, hun uitwerpselen of hun nest of bij het bewerken van hout of aarde
- betreding van lang gesloten lokalen vermijden

Maatregelen op het niveau van **woningen**:

- voedingswaren bewaren op voor knaagdieren onbereikbare plaatsen en afval goed gesloten wegbergen
- toegang van knaagdieren tot woningen verhinderen
- schuilplaatsen voor knaagdieren verwijderen
- muizenvallen plaatsen
- bij reiniging van mogelijk besmette ruimten: nooit onmiddellijk vegen of stofzuigen, maar eerst de ruimte besprenkelen met bleekwater 10% of nat schoonmaken met dweilen (eventueel gedrenkt in een ontsmettingsmiddel) en dweilen daarna weggooien
- bij het sluiten en heropenen van een lokaal of een buitenhuisje na de winter, nagaan of er geen knaagdieren binnen zitten of uitwerpselen aanwezig zijn. Indien dit wel het geval is, eerst de plaats goed verluchten gedurende minimum 30 minuten.

Onthoud vooral:

- besmetting gebeurt vooral via inademen van met hantavirus besmet stof
- vermijd direct of indirect contact met knaagdieren, hun uitwerpselen en speeksel
- let op bij tuinieren, bij werken in woningen, reinigen van kelders en heropenen van afgesloten lokalen
- bewaar voedingswaren op onbereikbare plaatsen
- raadpleeg uw arts bij griepsymptomen met koorts, rug-, hoofd- en/of buikpijn, eventueel gevolgd door verhoogde urineproductie

Nog verdere vragen?
Raadpleeg uw huisarts of ...
neem gerust contact op met de
Vlaamse Gezondheidsinspectie:

Antwerpen - Copernicuslaan 1 bus 5, 2018 ANTWERPEN
tel.: 03-224 62 04 - fax: 03-224 62 01 - e-mail: gezondheidsinspectie.antwerpen@vlaanderen.be

Limburg - Koningin Astridlaan 50 bus 7, 3500 HASSELT
tel.: 011-74 22 40 - fax: 011-74 22 59 - e-mail: gezondheidsinspectie.limburg@vlaanderen.be

Oost-Vlaanderen - Elf Julistraat 45, 9000 GENT
tel.: 09-244 83 60 - fax: 09-244 83 70 - e-mail: gezondheidsinspectie.oostvlaanderen@vlaanderen.be

Vlaams-Brabant - Brouwersstraat 1 bus 4, 3000 LEUVEN
tel.: 016-29 38 58 - fax: 016-29 37 69 - e-mail: gezondheidsinspectie.vlaamsbrabant@vlaanderen.be

West-Vlaanderen - Spanjaardstraat 15, 8000 BRUGGE
tel.: 050-44 50 70 - fax: 050-34 28 69 - e-mail: gezondheidsinspectie.westvlaanderen@vlaanderen.be

Deze folder is een initiatief van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, team Gezondheidsinspectie.

ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
administratie Gezondheidszorg

M/04/08 Verantwoordelijke uitgever: Dirk Dewolf, Markiesstraat 1, 1000 Brussel.